

6 november 2016, 32^e zondag door het jaar C

De liturgie van deze zondag staat nog wat in het teken van Allerzielen. De lezingen nodigen ons uit ons te bezinnen op de dood en het leven na de dood. Nu de natuur om ons heen spreekt van sterven en afscheid nemen, verkondigt de Heer ons juist een boodschap van hoop: Hij is geen God van doden, maar van levenden, voor Hem zijn allen levend. In die vertrouwvolle geest mogen wij onze doden en onszelf aan Hem toevertrouwen.

Broeders en zusters, erkennen wij onze zonden om het mysterie van de eucharistie waardig te kunnen vieren.

Moslims die strijden voor een naar hun overtuiging goede zaak, worden vaak herinnerd aan de betekenis van het martelaarschap. Als ze omkomen in hun inzet voor de Islam, als ze sterven tijdens hun strijd, dan mogen ze erop rekenen, zo is hun gezegd, onmiddellijk is het paradijs te komen en allerlei hemelse verrukkingen te ervaren. Men zegt wel dat de moslimstrijders die in Irak en Syrië zelfmoordaanslagen plegen, door dat geloof worden gedreven. Geloof in het hiernamaals kan mensen blijkbaar helpen om hun eigen leven te offeren voor een zaak waarin ze geloven. Of zou er ook de wanhoop en de frustratie in meespelen dat zijzelf en hun familie en hun land geen vooruitgang boeken en geen kansen lijken te krijgen?

Martelaren kennen we ook in het Jodendom en het christendom. Geen mensen die in een zelfmoordactie anderen ombrengen, maar mensen die in trouw aan hun diepste levensovertuiging, zich laten martelen en zich laten doden, liever dan hun geloof en hun God te verloochenen. Christenen hebben in de eerste eeuwen van de kerkgeschiedenis veel vervolging gekend en velen stierven de marteldood. Wij eren hen nog steeds in de liturgie. Ook vandaag de dag zijn er voortdurend christenen die vervolgd en soms vermoord worden om hun geloof. Een voorbeeld van joodse bloedgetuigen zijn de zeven Makkabeese martelaren. In een tijd dat Israel onder sterke hellenistische, ongelovige invloed stond, wilde zij trouw blijven aan de wetten van Mozes: de sabbat houden, kosjer eten, geen afgodendienst, eerbied voor het leven, geen verkeerde seksuele relaties, trouw aan de voorschriften die hun voorvaderen ook hadden nageleefd en die de joden ook vandaag de dag nog volgen. De heersers verboden de uitoefening van de joodse godsdienst en geboden dat ieder zich aan de nieuwe levensstijl moest aanpassen. Kleine groepen oprecht en diepgelovige joden deden dat niet. Ze verzetten zich onder leiding van Judas de Makkabeeër en zelfs toen ze gemarteld en gedood werden, gaven ze niet toe. Ze geloofden dat sterven minder erg was dan zondigen, dat Gods genade meer was dan dit aardse leven. Ze geloofden in een nieuw leven waarin recht gedaan zou worden aan mensen, en waarin de rechtvaardigen het eeuwig geluk zouden ontvangen.

Over een leven na de dood is altijd al heel wat afgediscussieerd. Is het waar dat er na ons sterven een oordeel komt over alle mensen? Is het waar dat er een eeuwig leven bestaat voor de rechtvaardigen, in Gods heerlijkheid? De Makkabeese broers geloofden er in en waren daarom minder bang te sterven. In Jezus' tijd geloofden de Sadduceen er niet in. Met een ogenschijnlijk logische redenering proberen ze Jezus ervan te overtuigen dat er geen leven na de dood is. Want als een vrouw met meerdere mannen getrouwd is geweest, met wie zou ze dan in het hiernamaals getrouwd zijn? Jezus is niet onder de indruk van die redenering en stelt dat er in de hemel geen huwelijk, geen seksualiteit, geen man en vrouw en kind meer is, maar dat we daar als engelen zijn en dat God alles in allen is. Het geloof dat in het oude testament langzamerhand groeide en duidelijker werd, bereikt in Jezus zijn hoogtepunt. Hij heeft immers gezegd: Ik ben de verrijzenis en het leven. In Jezus' boodschap is het geloof in de verrijzenis en het eeuwig leven het kernpunt. Wie zich gelovig verbindt met Jezus, hem

trouw is en zijn voorbeeld navolgt, die zal delen in het nieuwe leven, in het eeuwige licht dat God zelf is. Dat is wat wel afgelopen woensdag gevierd hebben en wat we bij elke uitvaartdienst gelovig belijden.

Misschien dat velen van ons daar niet veel mee bezig zijn. Als ons leven vrij zorgeloos is en comfortabel, verlangen we niet vaak naar de hemel. Maar als je in armoede en zonder werk opgroeit, of te midden van oorlog en geweld, dan kan ik me voorstellen, dat je vaker denkt aan de hemel. Of als je opeens met een tragische uitvaart van een jonge, bloeiende man geconfronteerd wordt; of als je leven door ziekte en ouderdom moeizaam en pijnlijk wordt. Dan sta je meer stil bij de vraag hoe het hierna zal zijn. Ik herinner me lang geleden een gesprek met enkele ouderen in een verpleeghuis. Een man zei tegen me: Ik twijfel niet, ik hou me vast aan dit woord: Wat geen oog heeft gezien, en geen oor heeft gehoord, dat heeft God bereid voor wie hem liefhebben. En nog een tweede woord zei hij: Er wacht iemand op me. Het was een ontroerend getuigenis dat me altijd bij is gebleven. En ook nu ik de afgelopen week het sterven op zeer hoge leeftijd van mijn eigen vader heb meegemaakt, denk ik er zelf vaker aan: waar zou hij nu zijn? Hoe moet ik me voorstellen wat hij nu meemaakt?

De boodschap van eeuwig leven is geen zoete koek, geen zoethoudertje voor iedereen. Het is de boodschap van Gods liefde en trouw, die in Jezus naar ons toekomt, die ons lief en leed deelt en voor ons sterft en de poorten van de hemel voor ons opent. Hij nodigt ons uit om deel te hebben aan die volheid van leven. Maar dat kan alleen in geloof en in hoop en in liefde, in een trouw aan of een openheid voor Gods liefde. Over die ongedoopte kinderen, die nog van niets weten, die vroeger buiten gewijde aarde begraven werden en om wie zoveel ouders verdriet hadden, hoeven we geen zorgen te hebben. Zij zijn toch veilig in Gods hand, dat kan toch niet anders, net als zo velen uit alle volken en naties en talen die Christus niet kenden maar wel de liefde en de gerechtigheid kenden. Zijn hart is toch mateloos ruim. Tegelijk zal het waar zijn dat God niemand in zijn rijk kan verwelkomen die daar doelbewust 'nee' tegen zegt, die in haat en onrecht leeft. God respecteert de vrijheid van de mens, ook als die voor het kwade kiest.

Het geloof in het eeuwig leven hangt direct samen met ons leven hier en nu. Als we hier voor God en zijn Rijk leven, zal de dood ons niet van hem scheiden, daarop mogen we vertrouwen. We kunnen het ons misschien niet voorstellen. Het is inderdaad wat geen oog heeft gezien, wat geen oor heeft gehoord en wat in geen mensenhart is opgekomen. Een onvoorstelbare nieuwe werkelijkheid, leven in het eeuwige licht. Wij mensen zijn niet bedoeld om te verdwijnen maar om voor eeuwig te bloeien en thuis te komen bij de Heer. Laten we elkaar blijven bemoedigen in deze hoop en dit vertrouwen. Amen.